

Gjendoms Dalen i Værbi, at den er gaaet ned fra 10,000 til 2500 Kr., som den nu for Djebløkket er, saa vil jeg spørge det ærede Medlem, om han tror, at disse 30 Kr. ville kunne holde ham fra at gaa til Grunde. Hvis han var saa nær ved det, vilde et saadant Beløb ikke have noget at sige; thi hvis han allerede var saa langt nede, at han overhovedet ikke mere kunde rejse 30 Kr. til at betale sine Statter med, tror jeg ikke, han vilde blive frelst fra Undergang, selv om man i denne Termin vilde fritage ham for Statter.

Slot: I Anledning af den Forspørgsel, som fremkom fra det ærede Medlem fra Vestervig (N. Andersen) om, hvorvidt jeg troede, at en saa lille Sum som 30 Kr. kunde hjælpe vedkommende Mand fra at gaa fra hans Ejendom, vil jeg afgjort svare nej, og jeg vil endog saa gøre det ærede Medlem den Indrømmelse, at i det hele taget tror jeg ikke, det ligger inden for Statens Opgave at kunne holde nogen som helst Klasse af Landets Befolkning ved deres Ejendomme, allermindst Landboerne; det kunne kun Konjunkturerne i deres Helhed gøre. Jeg vil tilføje, at selv om Agrarbevægelsen fik alle sine Krav tilfredsstillede, saa vilde det dog ikke have større Betydning, i alt Fald ikke for det jydsk Landbrug, end hvis vi f. Eks. fik fri Udførsel af Kreaturer til Tyskland og England. Det vilde ikke tilnærmelsesvis blive det samme. Men derfra og til at sige, at vi ingen Ting skulle gøre, forekommer der mig at være et stort Spring, men det forekommer mig dog, at Staten har den Opgave at støtte, hvor der er Trang dertil, og at regulere, hvor der er Uligheder til Stede, og jeg tror ikke, det kan benægtes, at der er Ulighed til Stede med Hensyn til Hartkornet ude paa Landet, og at der er en Uretfærdighed til Stede, specielt paa det kommunale Omraade, og jeg vil derfor sige nu som før, at jeg vel ikke ser noget Ideal i dette Forslag her; men naar jeg stemmer for det, er det fordi jeg mener, at der er virkelig Trang til at gøre, hvad der kan gøres fra Statens Side for Landbruget, og fordi jeg samtidig dermed vil tilkendegive, at Hartkornskatten i sin Helhed er en uretfærdig Skat, som jeg for mit Vedkommende vil være med til at forandre saa hurtigt, som det kan lade sig gøre.

Andersen (Listed Amts 3dje Valgkreds): Jeg vil blot til den ærede sidste Tale sige, at jeg ikke har hørt en eneste Røst enten her eller andet Steds udtale sig for, at der intet skulde gøres for at hjælpe

Agerbruget, og heller ikke jeg har nogen Sinde ment, at der aldeles intet skulde gøres, det er overordentlig langt fra min Hensigt. Jeg har tværtimod gentagende Gange sagt, at det var mit Ønske og Haab, at der vilde komme Forslag frem af en saadan Natur, at alle kunde samles om at gøre noget, fordi jeg tror, der behøver at gøres noget; men dette er dog grumme langt fra at være ensbetydende med, at der skulde være en saadan Nød til Stede, at det skulde være forsvarligt og rigtigt at eftergive et halvt Mars kongelige Statter. Der er ingenlunde en saadan Nød nu som i Marhundredets Begyndelse, da Staten maatte overtage Hundrede af større og mindre Gaarde Landet over blot for resterende kongelige Statter; noget saadant have vi heldigvis ikke set endnu, og det er en saadan Tilstand, jeg mener skal til for at gøre det forsvarligt at gaa til saadanne Foranstaltninger, som der her er Tale om.

J. C. Christensen: Jeg skal ikke forlænge Debatten ret meget. Det er en Selvfølge, at et Mindretal kan ikke gøre et Flertals Gerning, og naar Flertallet har bestemt, at et Forslag skal komme frem og føres igennem i den Skikkelse, det har, saa raader Tallet derfor, og ved første Behandling tilloed jeg mig at sige, at hvis vi skulde have fremstillet et Forslag, vilde det være blevet af en noget anden Karakter, idet vi have ment — jeg mener for mit Vedkommende ogsaa — at man kunde hjælpe paa endnu fyldigere Maade ad anden Vej. Man kunde f. Eks. have hjulpet paa den Maade, at vi havde sørget for, at vore Produkter kunde gaa lettere paa udenlandsk Marked, end det nu sker. Foruden dette kunde man ogsaa bruge en anden Maade foruden den, jeg nævnedes ved første Behandling, nemlig Hjælp gennem Kommunerne. Alt dette skal jeg lade ligge ved 3dje Behandling. Jeg er til Sinds at stemme for Lovforslaget, fordi jeg finder det i og for sig formaalstjenligt navnlig under det nuværende Regimente, og fordi jeg, hvad jeg ogsaa sagde ved første Behandling, erkender, at Landbruget har i mange Aar betalt for meget i Skat, saa at der derfor nok nu kunde være Grund til at lette Statterne for det. — Jeg har nærmest begæret Ordet for at stille et Spørgsmaal til den højtærede Finansminister. Den ærede Minister har været til Stede hele Dagen men ikke deltaget i disse Forhandlinger. Jeg stillede et Spørgsmaal til den ærede Finansminister under Finanslovens første Behandling, som jeg ikke fik Svar paa, og som jeg derfor vil fremkomme med her. Den ærede